

Anita Celinić

Institut za hrvatski jezik
Ulica Republike Austrije 16, HR-10000 Zagreb
acelinic@ihjj.hr

Mira Menac-Mihalić

Odsjek za kroatistiku
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb
miramenacmihalic@gmail.com

MIJO LONČARIĆ I JEZIČNI ATLASI

U članku se prikazuje dio znanstvenoga djelovanja Mije Lončarića koji je povezan s geolingvistikom odnosno jezičnim atlasima. Sve je ilustrirano kartama i drugim priložima koje je uglavnom on izradio.

U radu se donosi pregled djelovanja dr. Mije Lončarića u jednom odsječku njegova životopisa – geolingvistici, odnosno jezičnim atlasima. Taj odsječak izdvajamo zato što su u njegovu znanstvenom djelovanju geolingvističke aktivnosti bile veoma zastupljene, vjerojatno i najzastupljenije. Da bismo mogle govoriti o Lončarićevu geolingvističkom radu, moramo iznijeti i neke opće podatke o tom području lingvistike, odnosno dijalektologije, te neke podatke o atlasnim projektima na kojima je Lončarić sudjelovao.¹

Rad na geolingvistici predviđa metodološku aparaturu koja obuhvaća nekoliko temeljnih pojmova.

Mreža punktova – popis je mjesnih govora koji se istražuju i iz kojih se građa prikazuje na kartama; nastoji se da raster izabranih punktova na

¹ Ovaj je članak nastao u okviru projekta *Bednjanski rječnik*, koji financira Europska unija – NextGenerationEU. Za iznesene stavove i mišljenja odgovorni su samo autori, te ti stavovi ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije. Ni Europska unija ni Europska komisija ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

karti bude ujednačen, ali se pri njihovu izboru vodi računa i o dijalektnim osobitostima, odnosno različitosti.

Atlasni upitnik – popis je pitanja odnosno riječi koje je kao građu potrebno prikupiti u mjesnim govorima iz mreže.

Transkripcija je dogovoren sustav znakova kojima se bilježe fonetsko-fonološke osobitosti mjesnih govora (prozodija odnosno naglasci, samoglasnici, suglasnici).

Opisanom se metodologijom osigurava međusobno usklađena i usporediva – kompatibilna i komparabilna – građa, što je nužno da bi se ona na valjan način mogla prikazati na kartama.

Osnovna karta – kartografska je podloga s ucrtanom mrežom punktova, u koju se, pri izradi jezičnih karata, unose simboli, izoglose i druga kartografska sredstva potrebna za prikaz izabrane teme; jezične karte zemljopisne su karte koje prikazuju arealni raspored jezičnih obilježja o izabranoj temi. Na jezičnim se kartama može prikazivati problematika iz svih jezičnih razina, a obično dolaze s popratnim materijalima: građom, komentarom, statističkim podacima i sl.

Kada govorimo o Lončarićevu atlasnom djelovanju, mislimo na njegov rad u svim navedenim elementima.

Općeslavenski lingvistički atlas (OLA)

Općeslavenski lingvistički atlas međunarodni je geolingvistički projekt na kojem sudjeluje 12 slavenskih zemalja i Njemačka (zbog lužičko-srpskoga jezika); pogled na svaku temu koju obrađuje OLA lingvistički je makropogled s gledišta cjeline slavenske jezične skupine.

Međunarodno povjerenstvo za OLA kao jedno od povjerenstava pri Međunarodnom slavističkom komitetu osnovano je 1958. godine; u svakoj je zemlji osnovano nacionalno povjerenstvo za izradbu svezaka OLA, u kojem rade dijalektolozi, slavisti, etimolozi, filolozi; tako je i u Hrvatskoj, pri HAZU.

OLA ima 853 punkta. Donosimo dio popisa (OLA FG 4a 2006:19):

Anita Celinić i Mira Menac-Mihalić: Mijo Lončarić i jezični atlasi FILOLOGIJA 83 (2024), 1–35

1.	Solbica (Stolvizza). Italija, ob. Ravenca (Prato di Resia).	64.	Уљма. СЦГ РС, оп. Вршац.
2.	Ošne pri Sv. Lenartu (Osgnetto). Italija, ob. Sv. Lenart (S. Leonardo).	65.	Savtat. RH, op. Dubrovnik.
3.	Sv. Križ (S. Croce). Italija, ob. Trst (Trieste).	66.	Jasenik. Jasenik. РБХ, оп. Гацко.
4.	Šmartno v Brdih. RS, ob. Brda.	67.	Крина Ријека. СЦГ РС, оп. Чајетина.
5.	Komen. RS, ob. Komen.	68.	Паковраће. СЦГ РС, оп. Чачак.
6.	Cerkno. RS, ob. Cerkno.	69.	Глибовац. СЦГ РС, оп. Смедеревска Паланка.
7.	Srednja vas v Bohinju. RS, ob. Bohinj.	70.	Кула. СЦГ РС, оп. Пожаревац.
8.	Horjul. RS, ob. Dobrova - Horjul - Polhov Gradec.	71.	Радовићи (Кртоли). СЦГ РЦГ, оп. Тиват.
9.	Valburga. RS, ob. Medvode.	72.	Режевци. СЦГ РЦГ, оп. Будва.
10.	Luče. RS, ob. Luče.	73.	Горана (Мрковићи). СЦГ РЦГ, оп. Бар.
11.	Pomjan. RS, ob. Koper.	74.	Његуши. СЦГ РЦГ, оп. Цетинје.
12.	Hrušica. RS, ob. Ilirska Bistrica.	75.	Голубовци. СЦГ РЦГ, оп. Титоград.
13.	Babno Polje. RS, ob. Loška dolina.	76.	Требалево. СЦГ РЦГ, оп. Колашин.
14.	Ribnica. RS, ob. Ribnica.	77.	Анцелат. СЦГ РЦГ, оп. Иванград.
15.	Dragatuš. RS, ob. Črnomelj.	78.	Тријebene, Тријebene. СЦГ РС, оп. Сјеница.
16.	Bučka. RS, ob. Škocjan.	79.	Тучеп // Тучепо. СЦГ РС, оп. Ракош.
17.	Mostec. RS, ob. Brežice.	80.	Србовац // Бугариће. СЦГ РС, оп. Косовска Митровица.
18.	Šmarje pri Jelšah. RS, ob. Šmarje pri Jelšah.	81.	Дренча. СЦГ РС, оп. Александровац.
19.	Spodnja Loznica. RS, ob. Slovenska Bistrica.	82.	Велика Крушевца. СЦГ РС, оп. Рековац.
20.	Videm ob Ščavnici. RS, ob. Sveti Jurij.	83.	Буковац. СЦГ РС, оп. Деспотовић.
21.	Gomilica. RS, ob. Turnišče.	84.	Ораховац (Равац // Раовац). СЦГ РС, оп. Ораховац.
22.	Žminj. RH, op. Pula.	85.	Пљачковица. СЦГ РС, оп. Врање.
23.	Cres. RH, op. Mali Lošinj.	86.	Доњи Душник. СЦГ РС, оп. Гаџин Хан.
24.	Dobrinj. RH, op. Krk.	87.	Кална. СЦГ РС, оп. Књажевац.
25.	Rukavac. RH, op. Matulji.	88.	Јасеница. СЦГ РС, оп. Неготин.
26.	Močila. RH, op. Karlovac.	90.	Лазарополе. РМ, оп. Дебар.
27.	Domagović. RH, op. Jastrebarsko.	92.	Вруток. РМ, оп. Гостивар.
28.	Domaslovac. RH, op. Samobor.	93.	Теарце. РМ, оп. Тетово.
29.	Sveti Križ Začretje (Začretje). RH, op. Zagreb.	94.	Ракоитини. РМ, оп. Скопје.
30.	Cubinec. RH, op. Križevci.	95.	Љубанце. РМ, оп. Скопје.
31.	Prelog. RH, op. Čakovac.	96.	Радожда. РМ, оп. Струга.
32.	Virje. RH, op. Đurđevac.	97.	Звечан. РМ, оп. Македонски Брод.
33.	Tmovac. RH, op. Gospić.	98.	Шлегово. РМ, оп. Кратово.
34.	Brinje. RH, op. Otočac.	99.	Пештани. РМ, оп. Охрид.
35.	Trebarjevo Desno. RH, op. Sisak.	100.	Извор. РМ, оп. Титов Велес.
36.	Mala Peratovica, Mala Peratovica. RH, op. Bjelovar.	101.	Дихово. РМ, оп. Битола.
37.	Sali. RH, op. Zadar.	102.	Витилиште. РМ, оп. Битола.
38.	Loxovo, Lohovo. РБХ, оп. Бихаћ.	103.	Радовиш. РМ, оп. Радовиш.
39.	Magića Mala. RH, op. Nova Gradiška.	104.	Берово. РМ, оп. Берово.
40.	Strizivojna. RH, op. Đakovo.	105.	Фурка. РМ, оп. Гевгелија.
41.	Valpovo. RH, op. Valpovo.	106.	Бобошница (алб. Boboshtica). Албанија, обл. Корча.
42.	Komiža. RH, op. Vis.	107.	Вамбел (грч. Μοναχοδωριον). Грција, р-н Костур.
43.	Trogir. RH, op. Trogir.	108.	Нестрам (грч. Νεστοριον). Грција, р-н Костур.
44.	Vrbanj. RH, op. Hvar.	109.	Тинолишта (грч. Τονυλον). Грција, р-н Костур.
44a.	Kruč (Acquaviva Collecroce). Italija, pr. Molise, reg. Abruzzi.	110.	Тремно (грч. Καρδία). Грција, р-н Кајлар.
45.	Otok. RH, op. Sinj.	111.	Кронцелово (грч. Κραντζελ). Грција, р-н Воден.
46.	Guber, Губер. RBiH, op. Livno.	112.	Висока (грч. Οσσά). Грција, р-н Солун.
47.	Drvetine, Дрветине. RBiH, op. Bugojno.	113.	Секавец (грч. Λιβαδοχωριον). Грција, р-н Серез.
48.	Dobretići, Добретичи. RBiH, op. Jajce.	113a.	Плевна (грч. Πετροπολις). Грција, р-н Драма.
49.	Vijaka, Вијака. RBiH, op. Vareš.	114–145.	Република Бугарија.
50.	Špionica, Шпионица. RBiH, op. Srebrenik.	146.	Potoče (Potschach). Австрија, об. Hermagor, ок. Beljak (Villach).
51.	Tramošnica, Трамошница. RBiH, op. Gradačac.	146a.	Stinjaki (Stinatz). Австрија, Gradišće.
52.	Gradište. RH, op. Županja.	147.	Breznica pri Št. Jakobu v Rožu (Friessnitz). Австрија, об. Št. Jakob (St. Jakob), ок. Beljak (Villach).
53.	Сивац (Стари и Нови). СЦГ РС, оп. Кула.	147a.	Čemba (Schandorf). Австрија, Gradišće.
54.	Јазак. СЦГ РС, оп. Ириг.	148.	Kneža (Grafenbach). Австрија, об. Dješk (Diex) in ob. Grebinj (Griffen), ok. Velikovec (Volkermarkt).
55.	Бапанд. СЦГ РС, оп. Кикинда.	148a.	Pajngtr (Baumgarten). Австрија, Gradišće.
56.	Lastovo. RH, op. Lastovo.	149.	Gornji Senik (Felsőszőlő). Мађарска, ок. Körmend, об. Felsőszőlő.
57.	Grude, Груде. RBiH, op. Ljubuški.	150.	Pogan (Pogány). Мађарска, žup. Baranja.
58.	Lug, Луг. RBiH, op. Jablanica.	151.	Dušnok (Dusnok). Мађарска, žup. Bač-Kiskun (Bács-Kiskun).
59.	Kreševo, Крешево. RBiH, op. Kreševo.	152.	Љовра (Lőrén). Мађарска, жуп. Пешта.
60.	Милићи, Милићи. РБХ, оп. Влащенко.	153.	Homok (Fertőhomok). Мађарска, žup. Győr-Sopron.
61.	Žepa. RBiH, op. Rogatica.	154.	Vértesszőllő. Мађарска, žup. Komárom.
62.	Осладић. СЦГ РС, оп. Осечина.		
63.	Неменикуће. СЦГ РС, оп. Сопот.		

Među 853 slavenska punkta 39 je hrvatskih – većina njih je u Hrvatskoj, manji dio izvan nje:

- 22. Žminj. RH
- 23. Cres. RH
- 24. Dobrinj. RH
- 25. Rukavac. RH
- 26. Močila. RH
- 27. Domagović. RH
- 28. Domaslovec. RH
- 29. Sveti Križ Začretje. RH
- 30. Cubinec. RH
- 31. Prelog. RH
- 32. Virje. RH
- 33. Trnovac. RH
- 34. Brinje. RH
- 35. Trebarjevo Desno. RH
- 37. Sali. RH
- 39. Magića Mala. RH
- 40. Strizivojna. RH
- 41. Valpovo. RH
- 42. Komiža. RH
- 43. Trogir. RH
- 44. Vrbanj. RH
- 45. Otok. RH
- 65. Cavtat. RH
- 52. Gradište. RH
- 56. Lastovo. RH
- 44a. Kruč (Acquaviva Collecroce). Italija
- 46. Guber. BiH
- 48. Dobretići. BiH
- 49. Vijaka. BiH
- 51. Tramošnica. BiH
- 57. Grude. BiH

- 59 Kreševo. BiH
 146a. Stinjaki (Stinatz). Austrija
 147a. Čemba (Schandorf). Austrija
 148a. Pajngart (Baumgarten). Austrija
 150. Pogan (Pogány). Mađarska
 151. Dušnok (Dusnok). Mađarska
 153. Homok (Fertőhomok). Mađarska
 168. Klokotič (Clocotici). Rumunjska

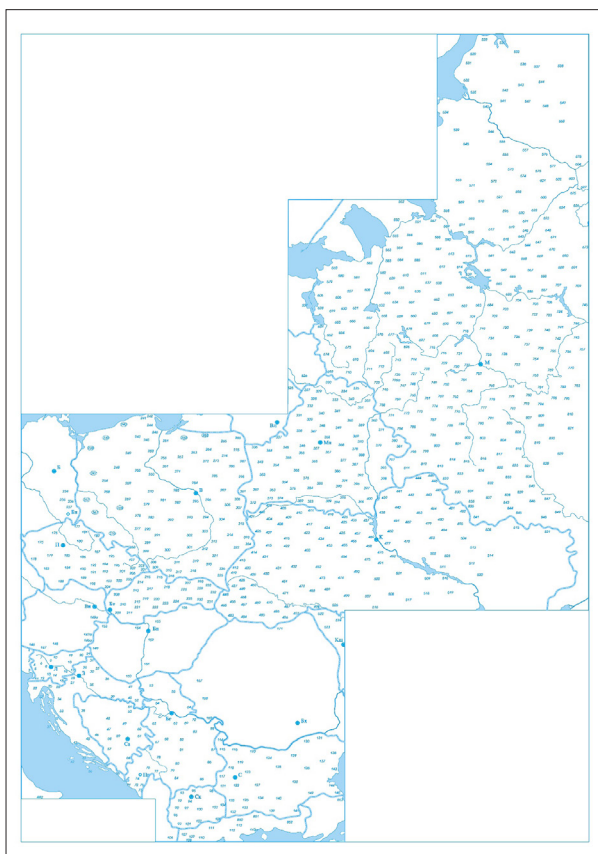
Upitnik OLA ima 3454 pitanja. Objavljen je 1965. godine kao knjiga. Donosimo naslovnicu i sam početak upitnika, s pitanjima od 1 do 19 (Upitnik OLA 1965:77).

МЕЖДУНАРОДНЫЙ КОМИТЕТ СЛАВИСТОВ КОМИССИЯ ОБЩЕСЛАВЯНСКОГО ЛИНГВИСТИЧЕСКОГО АТЛАСА ВОПРОСНИК ОБЩЕСЛАВЯНСКОГО ЛИНГВИСТИЧЕСКОГО АТЛАСА ИЗДАТЕЛЬСТВО «НАУКА» Москва 1965		L	1	‘дикое животное’ /о. н./ зверь — zver — zwierzę
		FM	2	<i>Nsg</i> <u>zvěř</u> /genus/ зверь — zver — zwierz
		M	3	<i>Gsg</i>
		F (Sm)	4	divъ(-jъ) divъ(-jъ) dikъ(-jъ) дикий — divlji — dziwy, dziki
		F	5	srъna серна — srna — sarna
		FPM	6	<i>Nsg</i> (j)elenъ олень — jelen — jelen
		PM	7	<i>GAsg</i>
		PM	8	<i>Npl</i>
		P	9	<i>Gpl</i>
		FP	10	<i>Nsg</i> vьlkъ волк — vuk — wilk
		P	11°	<i>Gsg</i>
		M	12	<i>Lsg</i>
		P	13°	<i>Gpl</i>
		P	14°	<i>Ipl</i>
		SI	15	‘лиса’ / <i>Vulpes vulpes</i> , о. н./ лиса — lisica — lis
		SI	16	‘самец лисицы’ лис — lisac — lis
		SI	17	‘лисица-самка’ лисица — lisica — lisica
		F	18	lisъ /и произв./ лис, лиса, лисица — lisica — lis
		SI	19	‘медведь’ / <i>Ursus</i> , о. н./ медведь — medved — niedźwiedź

OLA ima razrađenu transkripciju. Donosimo samoglasnički trokut kao malen uzorak transkripcije OLA (OLA FG 4a 2006:15):

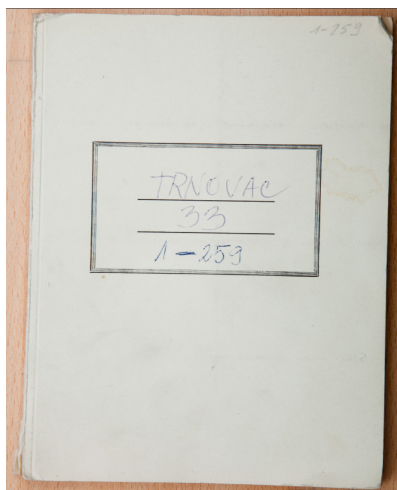
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	i					ы			ы		u
2		ı	y								
3		ę	ə							o	
4			e			ə			o		
5				ε		Λ		ɔ			
6					ɑ̣		ɑ̣				
7						a					

Osnovna karta OLA, na kojoj su ucrtana sva 853 punkta (interna građa projekta OLA), izgleda ovako:

Dr. Mijo Lončarić bio je član i hrvatskoga i međunarodnoga povjerenstva OLA.

Istražio je jedan od hrvatskih punktova OLA – Trnovac, OLA 33. Riječ je o novoštokavskom ikavskom govoru nedaleko od Gospića. Istražiti punkt za OLA znači prikupiti odgovore na 3454 pitanja i pri tom ispuniti desetak bilježnica rukopisnom građom.

Donosimo isječak iz Lončarićeve rukopisne građe iz Trnovca. Tu su, na primjer, odgovori na pitanja 1 – 27.

1 zv: rka	2 zv: rka x zv: r (pejor na zv: rka)	9 jèl: na.	10 vù: k kù: rja: k
3 zv: rka.	4 dìvji: dìvji: dìvji: (dìvji?)	11 vù: k kù: rja: k	15 lìsca lìsca lìsca
5 s: rna	6 jèl: n	16 lì: sac	17 lìsca lìsca lìsca
7 jèl: na	8 jèl: ni	18 lìsca lìsca lìsca	19 médvid

20 <i>médvid</i>	21 <i>médvidsca</i> <i>médvidica</i>
22 <i>médvid</i>	23 <i>viverca</i> <i>viverca</i>
24 <i>vör</i>	25 <i>lasca</i> <i>lasica</i> <i>lasca</i>
26 <i>lasca</i> <i>lasica</i> <i>lasca</i>	27 <i>jè:ž</i>

U zapisu se među ostalim može uočiti ikavski refleks jata (*zvirka*), četveronaglasni sustav, redukcija i gubljenje zanaglasnoga *i* (*l'isaca*, *l'isca*), gubitak početnoga suglasnika u *v'or* 'tvor' itd.

Lončarić je i autor fonološkoga opisa Trnovca u izdanju fonoloških opisa OLA (Ivić 1981:361–366). U klasičnoj strogoj formi fonološkoga opisa odredio je inventar fonema, njihovu distribuciju i porijeklo. Utvrdio je da Trnovac ima peterofonemski samoglasnički sustav u dugom i u kratkom slogu, da se dugi *a*: i *o*: mogu zatvoriti, da postoji redukcija zanaglasoga *i*, da je sustav četveronaglasni s očuvanom zanaglasnom dužinom, da se provodi zamjena završnoga *m* u *n* itd.

MIJO LONČARIĆ

TRNOVAC (OLA 33)

1. INVENTAR

1.1. Vokalizam

i:		u:		i		u
e:		o:		e		o
a:				a		

- 1.11. Funkciju silabema imaju također /ɾ:/ i /ɽ/.
- 1.12. Nije jasno da li kod redukcije zanaglasnoga /i/ kada se slog ne gubi imamo slogotvorne varijante konsonanata ili svezu konsonant+vokal [ə], koji bi bio varijanta fonema /i/. Primjer: da li je lišca ili lišca prema lišica i lišca.
- 1.13. Dugi vokali /a:/ i /o:/ imaju dva alofona: [a:], [o:] i rjeđe [a:], [o:].

1.2. Konsonantizam

1.21. Sonanti

v		m
r	l	n
j	í	ń

- 1.211. Za eventualne silabične sonante usporedi 1.12. i 2.13.
- 1.212. Sonant /j/ fakultativno se izgovara reducirano, a rjeđe se potpuno gubi.
- 1.213. U građi nema dovoljno podataka da bi se sa sigurnošću mogao odrediti odnos između [r] i nenaglašenoga [ɾ]. Vjerojatno je riječ o fonemu /r/ i fonemu /ɾ/, kao što se na temelju opreke po kvantiteti uzima da imamo dva fonema /r:/ i /ɾ:/, kao i kod drugih vokala.

362

Mijo Lončarić

1.22. Opstruenti

p	b	(f)	
t	d		
c		s	z
ć	ž		
č	ž	š	ž
k	g	(x)	

1.23. Pri potpunom gubljenju zanaglasnoga vokala dva jednaka konsonanta daju dugi glas, npr. [t:] u plát:t, od plát:tit, prema plát:t, imp. 2. l. jedn.

1.3. Prozodija

- 1.31. Svi vokali i /r/ mogu biti dugi i kratki.
- 1.32. Silabemi s fonološkim uzlaznim tonom automatski su naglašeni.
- 1.33. U riječima bez uzlaznoga tona naglasak je automatski na prvom slogu (o izuzecima v. 2.33).
- 1.34. Prema tome, inventar prozodijskih jedinica obuhvaća četiri naglaske (V:, V:, V, V), neakcentiranu duljinu i kraćinu (V:, V).

2. DISTRIBUCIJA

2.1. Vokalizam

- 2.11. Distribucija vokalnih fonema uglavnom je slobodna: svaki se može javiti u početnom, središnjem i završnom položaju u riječi, ispred i iza svakoga konsonanta.
- 2.12. Silabemi /r:/ i /r/ dolaze u pravilu između dva konsonanta, na početku riječi ispred, a na kraju riječi iza konsonanta. U manjem broju primjera /r:/ i /r/ stoje uz vokal, npr. zařžati. U primjeru ùmra [r] je neslogovno.
- 2.121. U riječi može stajati samo jedan /r:/, odnosno /r/.
- 2.13. Zanaglasni kratki vokali, najčešće /i/, obično se reduciraju, a rjeđe gube, npr. kùc Dsg, óćma. Na kraju riječi vokal se ne gubi kada bi nastala skupina nezgodna za izgovor, npr. digni. U središnjem položaju u riječi u takvim uvjetima slog je također sačuvan, npr. dign̩t ili dign̩t, usp. 1.12.
- 2.14. Zijev se obično uklanja, i to kontrakcijom, umetanjem /j/ ili /v/.

2.2. Konsonantizam

- 2.21. Svi se konsonanti mogu javiti u početnom, središnjem i završnom položaju. Vjerojatno to vrijedi i za ž, ali u gradi nema potvrde za završni položaj.

Lončarić, fonološki opis Trnovca (Ivić 1981:361–362).

Lončarić je autor četiriju karata objavljenih u fonetsko-gramatičkom nizu OLA: triju u zagrebačkom svesku (OLA FG 4a 2006) o refleksima jora i jera, i jedne u moskovskom svesku (OLA FG 6 2011) o refleksima samoglasnika *e*.

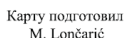
U svesku OLA 4a *Рефлексы *ъ, *ь* Lončarić je izradio karte *nokat* i *lakat*: Karta 16. **nog/ъ/тъ²* (OLA FG 4a 2006:56 – 57), Karta 17. **olk/ъ/тъ* (OLA FG 4a 2006:58 – 59); u istom svesku napravio je i svodnu kartu 4. *Влияние окружения на рефлекс редуцированных* (OLA FG 4a 2006:160–161).

Za svezak 4b *Рефлексы *ъ, *ь. Вторичные гласные* Mijo Lončarić priredio je nekartografirani materijal: HM 1 – 2. **/гъ/тѣ, *na /гъ/тѣ* (F 1386 Nsg, F 1387 Lsg) (OLA FG 4b 2003:132–133). Za svezak 6 *Рефлексы *e* izradio je kartu 12 F 1153 **m/e/dѣ* (OLA FG 6 2011:49–50).

Na primjeru karte *nokat* (OLA FG 4a 2006:56–57) vidljivo je koje sve elemente karte obuhvaćaju.

² Kosim zagrada označen je kartografirani samoglasnik.

№ 16 Материал FP 1536 Nsg *nog/p/t _h											
1	'nget	178	next	303	– paznoxec	428	'n'ixot'	541	'nogot'	719	'nokot'
2		179	next, 'nehet	304	– paznokce	429	'nobot'	542–543	'nokot'	720	'nogot'
3	njuxt	180–182	nehet	305	– paznok'ec	430	'n'ixot' (r)	544		722	'nogot'
4	nuxt	183	next	306	– paznoké		'pahn'is'	545–547	'nokot'	723–724	'nogot'
5	'noxat	184–187	nehet	307	– paznok'ec		'pahn'is' c'	548	'nokot', 'nogot'	725	'nogot'
6	nast	188	next	308	– paznok'ec	431	'n'ixot', 'panist'	549	'nokot'	726–727	'nogot'
7	nuxt	189–190	nehet	309–311	–	432	– ['paz'ur]	550		728	'nogot'
8–9	n'ox't	191–192	nehet	312	– paznok'ec	433	'nixot'	551–552	'nokot'	729	'nogot'
10	noxt	193	next	313	– paznok'ec	434	'n'ibot', 'n'ixot'	553	'nogot'	730	'nogot'
11	'noxet	194	next	314	–	435	'n'uxot'	554–557	'nokot'	731	'nogot'
12	n'ox't	195	next, pahnost	315	– paznmk	436	'n'oxot'	560	'nokot'	732–734	'nokot'
13	nuxt	196	nuxt, pahnost	316–317	–	437–439	'nohat'	562	'nokot'	735–737	
14	n'ux't	197	– pahnost	318–319	– paznok'ec	440	'nobot'	563–566	'nokot'	738	'nokot'
15	'noxfst	198	nehet	320	– pazrnok'ec	441	'nobet'	567	'nokot'	739–741	
16	n'ux't	199–201	next	321	– paznmk'ec	442	'nohat'	568	'nokot'	742	'nokot'
17	noft	202–203	– pahnost	322–323	–	443	'nyhot'	569	'nogot'	743	'nokot'
18	na'xat, nacujfl	204	next	324	– paznmk	444	'nohat'	570	'nokot'	744	'nokot'
19	najxt	205–206	– pahnost	325	– paznot	445	'nyrat'	571	'nogot'	745	'nokot'
20	no'xet	207–208	–	326	– paznok'ec	446	'noxet'	572–575	'nokot'	746	'nogot', 'nohac'
21	nu'jet	209	– pahnost	327–328	'nyrac'	447	'nobot'	576	'nogot', 'nogoc'	747	'nogot'
22	'nokat	210–214	next	329	'nyrac'	448	'noxot'	577–578	'nokot'	748	'nogot'
23	'noxet	215	noxt	330–331	'nyrac'	449–450	'n'ixot'	579	'nokot'	749–750	'nogot'
24	'noxot	216	flexet	332	– paz'nyrac'	451	– ['pazur]	580	'nogot'	751–754	'nokot'
25	'noxot	217	flexet	333	–	452	'n'ibot'	581	'nogot'	755	
26	noft	218–219	flexet	334	'nokac'	453	'n'ixot'	582	'nokot'	756	'nokot'
27	'noxat	220	flexet	335	'nyrac'	454	– ['paz'ur]	583	'nogot'	757	'nokot', 'nogot'
28	noft	221–222	flexet	336	'nog'ec'	455	'n'ixot'	584–590	'nokot'	758	'nogot'
29	'noxet	223	next	338–341	'nyrac'	456	'n'oxot'	591–593	'nogot'	759	'nogot'
30	noft, 'noket	224	flexet	342	'nokac'	457–460	'noxot'	596	'nogot', 'nokot'	760	'nogot'
31	'noyot	225	next	343–344	–	461	'n'ibot'	597–598	'nogot'	761	– '[koxot]'
32	noft	226	next	345–347	'nyrac'	462	'nyhot'	600	'nokot'	762	'nogot'
33	'nokat	227	nohec	348	– paz'nyrac'	463	'n'ibot', 'nyhot'	601		763	'nokot'
34		228	– pahnost	349	'nohec'	464	'n'ibot'	602–604	'nokot'	764	'nogot'
35	'noyot	229	noyoc	350	'nohuac'	465	'noxot', 'noxot'	605	'nokot', 'n'okac'	765	'nogot'
36	'nokot	230	nohec	351	'nokac'	466	'noxot' (r)	606	'nokot'	767	
37	'noxat	231–232	noyoc	352	'nokac'	467	'noxot'	607		768	'nogot'
38–40	'nokat	233	'noxet'	353	'n'oyac'	468	'noxot'	608–610	'nokot'	769	'nogot'
41	'nokot	234	noxi	354–355	'nyrac'	469	'n'ixot', 'noxot'	611	'nokot'	770	'nogot'
42	'noxat	235	noxi	356	– paz'nyrac'	470	'noxot'	612	'nokot'	771	'nogot'
43	'nokot	236	– paznot	357–358	'nyrac'	471–473	'n'ixot'	613–616	'nogot'	772	'nogot'
44–44a	'noxat	237	'noyot'	359–360	'nyrac'	472	– 'pan'ist	617	'nokot'	773	'nogot'
45–48	'nokat	238	nog'ec'	361	'n'ibot'	473	– ['paz'ur]	618		774	
49	'nokot, nokak	239	– paznog'eć	362–363	–	474	'n'ibot', 'n'ibot'	619	'nogot'	775–778	'nogot'
60–62	'nokat	240	– paznok'ec	364	'noy'ec'	475	'n'ixot'	620	'nogot'	779	'nokot'
63	'nokot	241–242	noke	365	'nyrac'	476	'noxot'	621	– 'nokobok'	780–781	'nokot'
64–68	'nokot	243	– paznok'eć	366	–	477	'n'ixot'	622–623	'nokot'	782	'nokot'
69–70	'nokat	244	– paznoxoc	367–368	'nyrac'	478	'nyxot', 'n'ixot'	624	– '[koxot]'	783	'nokot'
71	'notak	245	– paznok'ec	369	'nyrac'	479–480	'n'ibot'	625–627	'nokot'	784	'nogot'
72	'nokot	246	– paznok'ec	370	'nohuac'	481	'n'ixot', 'n'ibot'	628	'nogot', 'n'ogac'	785	'nokot'
73	'nokot	247	– paznok'ec, paznoxoc	371	'nohuac'	482	'n'ixot' (r)	629	'nogot', 'n'ogac'	786	– '[koxot]'
74	'nokot, 'nokat	248	–	372	–	483	'nobot', 'n'ibot'	630		787	'nogot'
75	'nokot	249	– pazn'ok'eć, pazn'ok'z'eć (r)	373	'– ['pazur]	484–484	'noxot'	631	'n'ogac'	788	'nogot'
76	'nokot	250–251	– paznok'eć	374	'nohuac'	485	'noxot'	632	'nogot'	789	'nogot'
77	'nokot	252	– paznok'eć	375	'nehet'	486	'n'ixot'	633	'nokot'	790	'nogot'
78	'nokot	253	– paznok'eć	376–377	'nohuac'	487	'n'ixot'	634–636	'nogot'	791	'nogot'
79–83	'nokot	254	– paznok'eć	378	–	488	– ['paz'ur]	637	'nokot'	792	
84	'nokot	255	– paznok'eć	379–380	'nyrac'	489	– 'pahn'ist'	638–643	'nogot'	793	'nogot'
85–86	'nokot	256	– paznok'eć	381	'nyrac'	490	– 'pahn'is' c'	644	'nokot'	794–795	'nogot'
87	'nokot, nok	257	– paznok'eć	382	–	491	'nixot'	645–648	'nogot'	796	'noxot'
88	'nokot	258	– paznm'ok'ec	383	'n'ubot'	492	'n'ixot'	651	'n'ogac'	797–798	'nogot'
89	no k	259	– paznok'eć	384–385	'n'oy'ec'	493	'n'ibot', 'n'ixot'	652	'nogot'	799	'nogot'
90	no k	256	– paznok'eć	386	–	494	'n'ibot'	653–655	'n'ogac'	800–807	'nogot'
91	no k	257	– paznok'eć	387–388	'nyrac'	495	'n'ibot'	656	'nogot'	808–809	
94	no k	258	– paznok'eć	389	'nyrac'	496	'n'ibot', 'n'ibot'	657	'nogot'	810–811	'nogot'
95	no k	259	– paznok'eć	390	'nyrac'	497	'noxot'	658	'nogot', 'n'okac'	812	'nogot'
96–97	no k	260	– paznok'eć	391–392	–	498	– 'pan'is' t'	659	'nogot'	813	– '[koxot]'
98	no k	261–262	– paznok'ec	393	'nyrac'	499	– 'pahn'is' t'	660	'nogot', 'nokot'	814	'nogot'
99	no k	263	– paznok'ec (r)	394	'nyrac'	500	'n'ibot', 'pahn'is' c', pahn'is' t'	661	'nokot'	815	'nogot'
100–101	no k	264	–	395	'nohuac'	501	'n'ibot'	662	'nokot'	816	'nogot'
102	no k	265	– paznok'ec	396	'nohuac'	502	'n'ixot'	663–668	'nogot'	817	– '[koxot]'
103	no k	266	– paznok'ec	397	'nyrac'	503	'n'ixot'	669		818	'nogot'
104	no k	267	– paznok'ec	398	–	504	'n'ibot'	670	'nokot'	819	'nogot', 'nogot'
105	no k	268	– paznok'ec	399–400	'nohuac'	505	'n'ibot'	671	'nogot'	820	'nogot'
106–107	no k	269	– paznok'ec	401	'nyrac'	506	'n'ibot', 'pahn'is' c'	672	'nogot'	821	'nokot'
108–109	no k	270	–	402	'nyrac'	507	– 'pahn'is' t', pahn'is' c'	673	'nogot'	822	'nogot', 'koxot'
110	no k	271–273	–	403	'n'ibot'	508	'n'ixot'	674	'nogot'	823	'nogot'
111	no k	274–275	–	404	'nyrac'	509	'n'ixot'	675	'nogot'	824	
112	no k	276	–	405	– ['pazur]	510	'n'ixot'	676	'nogot'	825–826	'nogot'
113	no k	277	–	406	'nyrac'	511	'n'ibot', 'n'ixot'	677	'nogot'	827	'nogot', 'koxot' (y v'oxocak)
114	no k	278	–	407	'nyrac'	512	'n'ixot'	678	'nogot'	828	'nogot'
115	no k	279	–	408	'nyrac'	513	'n'ixot', 'noxot' (r)	679–681	'nogot'	829	'nogot'
116–145		280–281	–	409	'n'ibot'	514	'n'ibot'	682–684	'nogot'	830–832	'nogot'
146	no'fat	282	–	410	'n'ibot'	515	'n'ibot'	685	'nogot'	833	'nogot'
146a	no'fat	283	–	411	'n'ibot'	516	'n'ibot'	686–687	'nogot'	834	'nogot', 'koxot' (name)
147	noxt	284	–	412	'pahn'it, pahnut, pahnut	517	'n'ixot'	688–689	'nogot'	835	'nogot'
147a	no'fat	285	–	413	– 'pan'is' c'	518	'n'ixot'	690	'nogot'	836	'n'ibot'
148	nup'fat	286–287	–	414	– 'pahn'is' t'	519	'n'ixot'	691	'nogot'	837	'nogot'
148a	nup'fat	288	–	415	–	520	'n'ixot'	692	'nogot'	838	'nogot'
149	no'fat	289	–	416	–	521	'n'ixot'	693	'nogot'	839	'nogot'
150	no'fat	290	–	417	'nyrac', 'n'ibot'	522	'n'ixot'	694–698	'nogot'	840–841	'nogot'
151	no'fat	291	–	418	'nyrac'	523	'n'ixot'	699	'nogot'	842	'nogot'
152	no'fat	292	–	419	'nyrac'	524	'n'ixot'	700	'nogot'	843	'nogot'
153	no'fat	293	–	420	– 'pahn'is' c'	525	'n'ogac'	701	'nogot'	844	'nogot'
154	no'fat	294	–	421	– 'pahn'is' c' (r)	526	'n'okac'	702–704	'nogot'	845	'nogot'
155	no'fat	295	–	422	– ['paz'ur]	527	'n'ogac'	705	'nogot'	846	'nogot'
156	no'fat	296	–	423	'n'ixot'	528	'n'ixot'	706–707	'nogot'	847	'nogot'
157	no'fat	297	–	424	'nyrac'	529	'n'ixot'	708	'nogot'	848	'nogot'
158–169	'nokot	298	–	425	'nyrac'	530	'n'ixot'	709	'nogot'	849	'nogot'
170	'nokot	299	–	426	'nyrac'	531	'n'ixot'	710	'nogot'	850–853	
171	'nokot	300	–	427	'nyrac'	532	'n'ixot'	711–714	'nogot'		
172	'nokot	301	–	428	'nyrac'	533	'n'ixot'	715	'nogot'		
173	'nokot	302	–	429	'nyrac'	534	'n'ixot'	716	'nogot'		
174	'nokot	303	–	430	'nyrac'	535	'n'ixot'	717	'nogot'		
175	'nokot	304	–	431	'nyrac'	536	'n'ixot'	718	'nogot'		
176	'nokot	305	–	432	'nyrac'	537	'n'ixot'	719	'nogot'		
177	'nokot	306	–	433	'nyrac'	538	'n'ixot'	720	'nogot'		

Na početku se donosi građa traženoga fonetskoga i prozodijskog pitanja 1536, zatim slijedi karta. U legendi je vidljiv inventar refleksa jora u traženoj riječi *nokat*. U hrvatskim su govorima na mjestu jora uglavnom *a* i *e* ili nula (tipovi *nokat*, *noket*, *nokt*). Lončarić je u tu kartu ucrtao i dvije izoglose: jednu koja okružuje izvedenicu *paznogat*, drugu koja obilježava refleks u naglašenom položaju. Napisao je i komentar koji govori, na primjer, o pojavi izvedenica *paznokat*, o gubljenju jora analogijom prema drugim padežima, o naglašenosti refleksa jora zbog progresivnoga pomaka staroga psl. cirkumfleksa, metatezi, postojanju oblika *kogat*, itd.

Na južnoslavenskom su području vidljivi, među ostalim, refleksi koji se javljaju u hrvatskom jeziku: tu je Lončarićev Trnovac (p. 33) s refleksom *a* (*nokat*), ili npr. Začretje (p. 29) s refleksom *e* (*noxet*), Dobrinj na Krku (p. 24) s refleksom *o* (*noxot*), Domaslovec (p. 28) s refleksom nula (odnosno gubitkom refleksa: *noft*) itd., a sve se to može pratiti i u priloženoj građi.

Izrezak karte *nog/ъ/ть (M. Lončarić), OLA FG 4a 2006:57.

Na jednak način obrađeno je i pitanje 'lakat' (FPM 1545 Nsg *olk/ъ/ть. Na primjer, u građi i na karti nalazimo primjere iz hrvatskoga jezika kao što su: *lā:xat* u Žminju (p. 22), *'lokot* u Dobrinju (p. 24), *'latak* u Močilima (p. 26), *'laket* u Prelogu (p. 31), *'lakt* u Virju (p. 32), *lò:xat* u Komiži (p. 42) itd. U legendi su izdvojeni refleksi, palatalizirani suglasnici ispred refleksa, refleksi u naglašenom položaju. U komentaru Lončarić navodi analogije, neregularne reflekse, pojavu metateze, o tome da je riječ ponegdje srednjega roda itd.

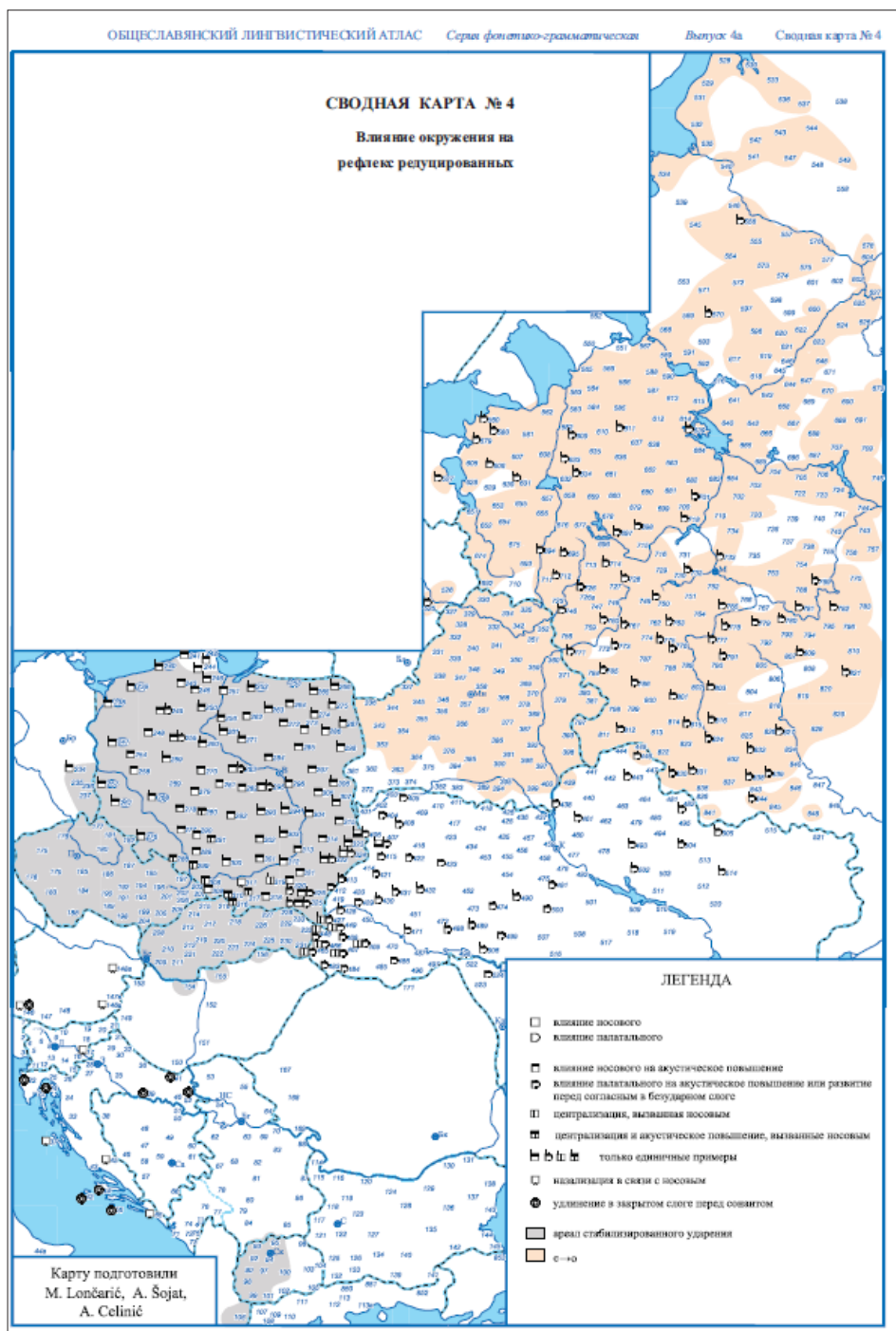
№ 17		Материал		F PM 1545 Nsg *olk/p/ty							
1	laet	107	tako	271	gok'ee	403	likot'	525-526	takot'	709	lok'ee
2	laekt	108	takot	272-274	gok'ee	404	lykot', likot'	527	lykot', takot'	710-711	lok'ee
3	laet	109	tako	275	gok'ee	405	likot'	528-537	lok'ee	712	lok'ee
4	laet	111	takut	276	lok'ie	406	takot'	538-539		713-715	lok'ee
5	laekt, laet	112	laet', laet', lokut	277	gok'ee	407	lokot'	540-543	lokot'	716	lok'ee
6	laet	113	takut'	278	gok'ee	408	takot'	544	takot'	718-720	lok'ee
7	ok'at	113a	lekot'	279	ok'ee	409	lykot'	545-547	lokot'	722-724	lok'ee
8	laet	114-145		280	gok'ee	410	lykot'	548	lokot'	725-728	lok'ee
9	laet	146	wok'at	281-282	gok'ee	411	lokot'	549	lokot'	729	lok'ee
10	laet	146a	Takot, lakot'	283	gok'ee	412	lokot'	550	lokot'	730	lok'ee
11	lyxat	147	wa'tat	284-285	gok'ee	413	lokot'	551-553	lokot'	731	lok'ee
12	laet	147a	Takot	286	lok'ee	414	lokot'	554-557	lokot'	732-734	lok'ee
13	- [pov'ed]	148	lyflat	287	lok'ee	415	likot'	560	lokot'	735-737	
14	- [hom'ip]	148a	Takot	288	gok'ee	416	lokot', lykot'	562	lokot'	738	lok'ee
15	laek	149	lok'at	289	gok'ee	417	lokot', lykot'	563-566	lokot'	739-741	lok'ee
16	lyat	150	laet'	290	gok'ee	418	lykot'ee	567	lokot'	742	lok'ee
17	laet	151	laet'	291	gok'ee, ok'ee (r)	419-420	lokot'	568-575	lokot'	743	lok'ee
18	lyxat	152	likot'	292	gok'ee	422	lokot', lykot'	576	lokot'	744	lok'ee
19	[lu'max'ep]	153	lykot', lykot'	293-294	gok'ee	423	lykot'	579-580	lokot'	745	lok'ee
20	laekt	154	lokot'	295	gok'ee, gok'ie	426	lokot'	581	lokot', lokot'	746	lok'ee
21	lykot'	155	lok'ee	296	ok'ee	424	lykot'	582-583	lokot'	747-748	lok'ee
22	lykot'	156	lok'ee	297	gok'ee	427	lykot'	584	lokot'	749-750	lok'ee
23	laekt	167		298	gok'ee	428	lokot', lykot'	585	lokot'	751-757	lok'ee
24	laekt, laxet	168	lokot	299	lok'ee	429	lokot'	586	lokot'	758	lok'ee
25	laekt	169	takot	300-301	gok'ee	430	lykot'	587	lokot'	759	lok'ee
26	laekt	171	lokot'	302-303	lok'ee	431	lykot'	588-593	lokot'	760	lok'ee
27	lykot'	175-192	lok'ee	304	gok'ee, gok'ee	432	lykot'	594-598	lokot'	761-762	lok'ee
28	lykot'	193	lok'ee	305	gok'ee	433	lokot', lykot'	599-600	lokot'	763-765	lok'ee
29	lykot', lykot'	194	lok'ee	306-307	lok'ee	434	lykot'	600-603	lokot'	767	lok'ee
30	lykot'	195	lok'ee	308	ok'ee, ok'ee	435	lykot'	604	lokot', lokot'	768-769	lok'ee
31	laekt	196	lok'ee	309	gok'ee	436	lykot'	605-606	lokot'	770	lok'ee
32	laet	197	lok'ee	310	lok'ee	437	lykot'	607	lokot'	771	lok'ee
33	lykot', lakot'	198	lok'ee	311	gok'ee	438	lykot'	608	lokot'	772-773	lok'ee
34	lykot', lakot'	199	lok'ee	312	gok'ee	439	lykot'	609	lokot', lokot'	774	lok'ee
35	laekt	200-202	lok'ee	313-315	lok'ee	440	lokot', lokot'	610	lokot'	775-776	lok'ee
36	laekt	203	lok'ee	316	lok'ee	441	lokot'	611	lokot'	777	lok'ee
37	laekt	204	lokot	317	gok'ee (r)	442	lokot'	612	lokot'	778-779	lok'ee
38	laekt	205-206	lok'ee	318-319	gok'ee	443	lykot'	613	lokot'	780-781	lok'ee
39-40	laekt	207	gok'ee	320	gok'ee	444-447	lokot'	614	lokot'	782-783	lok'ee
41	laekt	208	lok'ee	321	gok'ee	448	lykot'	615-616	lokot'	784	lok'ee
42	laekt	209-210	lok'ee	322	lok'ee	449	lykot'	617	lokot'	785	lok'ee
43	laekt	211	lok'ee	323	lok'ee	450	lykot'	618	lokot'	786	lok'ee
44	laekt	212	lok'ee	324	lok'ee	451	lykot'	619	lokot'	787	lok'ee
44a	laekt	213	lok'ee	325	lok'ee	452	lykot'	620	lokot'	788-789	lok'ee
45	laekt	214	lok'ee	326	lok'ee	453	lykot'	621	lokot'	790	lok'ee
46-51	laekt	215	lok'ee	327-328	lok'ee	454-455	lykot'	622-627	lokot'	791	lok'ee
52	lykot'	216-218	lok'ee	329	lok'ee	456	lykot'	628	lokot'	792	lok'ee
53-55	laekt	219	lok'ee	330-332	lok'ee	457-459	lykot'	629	lokot'	793	lok'ee
56	lykot'	220-223	lok'ee	333	lok'ee	460	lokot'	630	lokot', lokot'	794-795	lok'ee
57	laekt	224	lok'ee	334-336	lok'ee	461	lokot'	631	lokot'	796	lok'ee
58	laekt	225	lok'ee	337	lok'ee	462	lykot'	632	lykot'	797	lok'ee
59	laekt, lakot'	226-232	lok'ee	338-349	lok'ee	463	lykot', lykot'	633	lokot'	798-799	lok'ee
60	laekt	233	lok'ee	350	lok'ee	464	lokot'	634	lokot', lokot'	800	lok'ee
61	laekt	234	ok'ee	351-352	lok'ee	465	lokot', lykot'	635-640	lokot'	801	lokot', lokot'
66-70	laekt	235	wok'ee	353	lok'ee	466	lokot'	641	lokot'	802	lok'ee
71	laekt	236	lok'ee	354-358	lok'ee	467	lokot'	642	lokot'	807	lok'ee
72	laekt	237	wok'ee	359	lok'ee	468	lokot'	643	lokot'	808-809	lok'ee
73	lykot'	238-239	lok'ee	360	lok'ee	469	lokot'	644	lokot'	810-811	lok'ee
74	laekt	240	gok'ee	361	lok'ee	470-472	lykot'	645-655	lokot'	812	lok'ee
75	laekt	241	gok'ee	362	lokot'	473	lykot'	656	lokot'	813	lok'ee
76	laekt	242	lok'ee	363	lokot'	474	lykot'	657-659	lokot'	814	lok'ee
77	laekt	243	gok'ee	364-368	lok'ee	475	lykot'	660	lokot'	815-816	lok'ee
78	laekt	244	gok'ee	369	lok'ee	476	lykot'	661	lokot'	817	lok'ee
79-80	laekt	245	gok'ee	370	lok'ee	477	lykot'	662	lokot'	818-819	lok'ee
81	laekt	246	lok'ee	371	lok'ee	478	lykot'	663-667	lokot'	820-821	lok'ee
82	laekt	247	lok'ee	372	lok'ee	479	lykot'	668	lokot'	822-823	lok'ee
83	laekt	248	lok'ee	373	lok'ee	480	lykot'	669	lokot'	824	lok'ee
84	laekt	249	gok'ee	374	lokot'	481	lykot'	670	lokot'	825	lok'ee
85-86	laekt	250	gok'ee	375	lok'ee	482	lykot'	671	lokot'	826-828	lok'ee
87	laekt, lak	251	lok'ee	376	lok'ee	483	lykot', lokot'	672	lokot', lokot'	829	lok'ee
88	laekt	252	lok'ee	377-378	lok'ee	484	lykot'	673	lokot'	830-832	lok'ee
89	laekt	253	lok'ee	379-380	lok'ee	485	lykot'	674-675	lokot'	833	lok'ee
90	laekt	254	lok'ee, gok'ee	381	lok'ee	486	lykot'	676	lokot'	834	lok'ee
91	laekt	255	lok'ee, gok'ee	382	lokot'	487	lykot'	677	lokot'	835	lok'ee
92	laekt	256	gok'ee	383	lokot'	488	lykot'	678	lokot'	836	lok'ee
93	laekt	257	lok'ee	384	lok'ee	489	lykot'	679	lokot'	837	lok'ee
94	laekt	258	lok'ee	385	lok'ee	490	lykot'	680	lokot'	838	lok'ee
95	laekt, lakot'	259	gok'ee, ok'ee	386	lok'ee	491	lykot'	681	lokot'	839-841	lok'ee
96	laekt	260	gok'ee	387-388	lok'ee	492-494	lykot'	682	lokot'	843	lykot', lokot'
97	laekt	261	lok'ee	389-390	lok'ee	495	lykot'	683	lokot'	844	lok'ee
98	laekt	262	lok'ee	391-393	lok'ee	496-499	lykot'	684-690	lokot'	845	lokot' (r)
99	laekt	263-264	lok'ee	394	lok'ee	500	lykot'	691	lokot'	846	lok'ee
100	laekt	265	ok'ee	395	lok'ee	501-503	lykot'	692-697	lokot'	847	lykot'
101	laekt	266-267	lok'ee	396	lok'ee	504	lykot', lykot'	698	lokot', lokot'	848	lok'ee
102	laekt	268	lok'ee	397	lok'ee	505	lykot'	699	lokot'	849	lok'ee
103	laekt	269	lok'ee, ok'ee	398-400	lok'ee	506	lykot'	700-702	lokot'	850-853	lok'ee
104	laekt			401	lokot'	517-521	lykot'	703-704	lokot'		
105	laekt			402	lokot'	522-523	lykot'	705-706	lokot'		
106	laekt	270	gok'ee			524	lykot'	707	lokot'		

58

U istom, zagrebačkom svesku OLA Lončarić je i suautor jedne svodne karte: *Utjecaj okruženja na refleks poluglasa* (OLA FG 4a 2006:160–161).

СВОДНАЯ КАРТА № 4	
Влияние окружения на рефлекс редуцированных	
Мийо Лончарич, Антун Шойат, Анита Целинич	
Сегментное влияние на рефлекс редуцированных можно условно разделить на две части: 1. Влияние отдельных согласных. 2. Особое развитие редуцированных в сочетании с другой фонемой, т.е. редуцированный и соседняя фонема вместе дают один рефлекс. Здесь имеется два случая: а) редуцированный и <i>j</i> с тремя различными случаями: aa), <i>j</i>-, аб) -<i>n</i>/<i>n</i>/<i>n</i>, ав) -<i>n</i>/<i>n</i>- б) редуцированный и <i>v</i> в сочетании <i>vn</i>(-) дает один рефлекс.	ОБЗОР 1. Назальные согласные В большинстве пунктов влияние оказывал назальный согласный: а) большей частью повышение подъема гласного (акустическое повышение), главным образом в польских говорах б) в меньшей степени повлиял на тенденцию централизации (более центральное произношение), связанную с акустическим повышением, в польских говорах в) назальный повлиял на продление рефлекса гласного в закрытом слове в штокавских диалектах, хорватских, боснийских и в одном хорватском чакавском п. (24) г) в меньшей степени повлиял на назализацию рефлекса, хотя ожидалось большее влияние, причем в хорватских и одном словенском и польском п. (37, 45, 146, 148а, 311).
I. Окружение, оказывавшее влияние Из числа отдельных согласных на развитие редуцированного в отдельных пунктах и диалектах оказывали влияние предшествующие или следующие: – назальные согласные – палатальные согласные. На развитие также влияла структура слога, точнее говоря, его закрытость.	2. Палатальные согласные В меньшей степени на рефлекс редуцированного повлиял палатальный, причем посредством акустического повышения артикуляции, главным образом в украинских диалектах.
II. Результаты влияния Влияние было следующим: – акустически повышенное произношение (повышение подъема гласного) – акустически пониженное произношение – тенденция к централизации (передвижение артикуляции в средний ряд) – продление.	3. <i>e</i> > <i>o</i> Особый случай представляет собой переход регулярного рефлекса <i>e</i> (< *<i>b</i>) > <i>o</i> в русских диалектах; это вторичное явление, охватывающее любое ударное <i>e</i> (каждое <i>e</i> в более старом слове под ударением после мягкого согласного перед твердым), а также <i>e</i>, развившееся из редуцированного.

Tu se uočavaju dva tipa – jedan s utjecajem pojedinih suglasnika, i drugi u kojem refleks jora i susjedni glas skupa daju jedan refleks.

Legenda na toj karti ukazuje da na refleks negdje utječu nazali, negdje palatali, pri tom nazali negdje utječu na akustičko povišenje ili na centralizaciju, i slično.

ЛЕГЕНДА	
☐	влияние носового
☐	влияние палатального
☒	влияние носового на акустическое повышение
☒	влияние палатального на акустическое повышение или развитие перед согласным в безударном слоге
☐	централизация, вызванная носовым
☒	централизация и акустическое повышение, вызванные носовым
☒ ☒ ☐ ☒	только единичные примеры
☐	назализация в связи с носовым
☒	удлинение в закрытом слоге перед сонантом
☐	ареал стабилизированного ударения
☐	е → о

Isječak svodne karte: *Utjecaj okruženja na refleks poluglasa* (OLA FG 4a 2006:161).

Pogled na legendu i kartu refleksa ishodišnoga *e* u riječi *med* otkriva da je u građi Lončarić izdvojio čak 23 refleksa, među kojima 9 dvoglasa. Iscrtkavanjem je istaknuo područje s palatalnim ili palataliziranim glasom ispred refleksa *e*.

Najveća raznolikost refleksa na južnoslavenskom području vidljiva je na zapadu, u Hrvatskoj: *miè:t* u Žminju (p. 22), *mẹ:t* u Močilima (p. 26), *mẹ:t* u Začretju (p. 29) itd.

(OLA FG 6 2011:47).

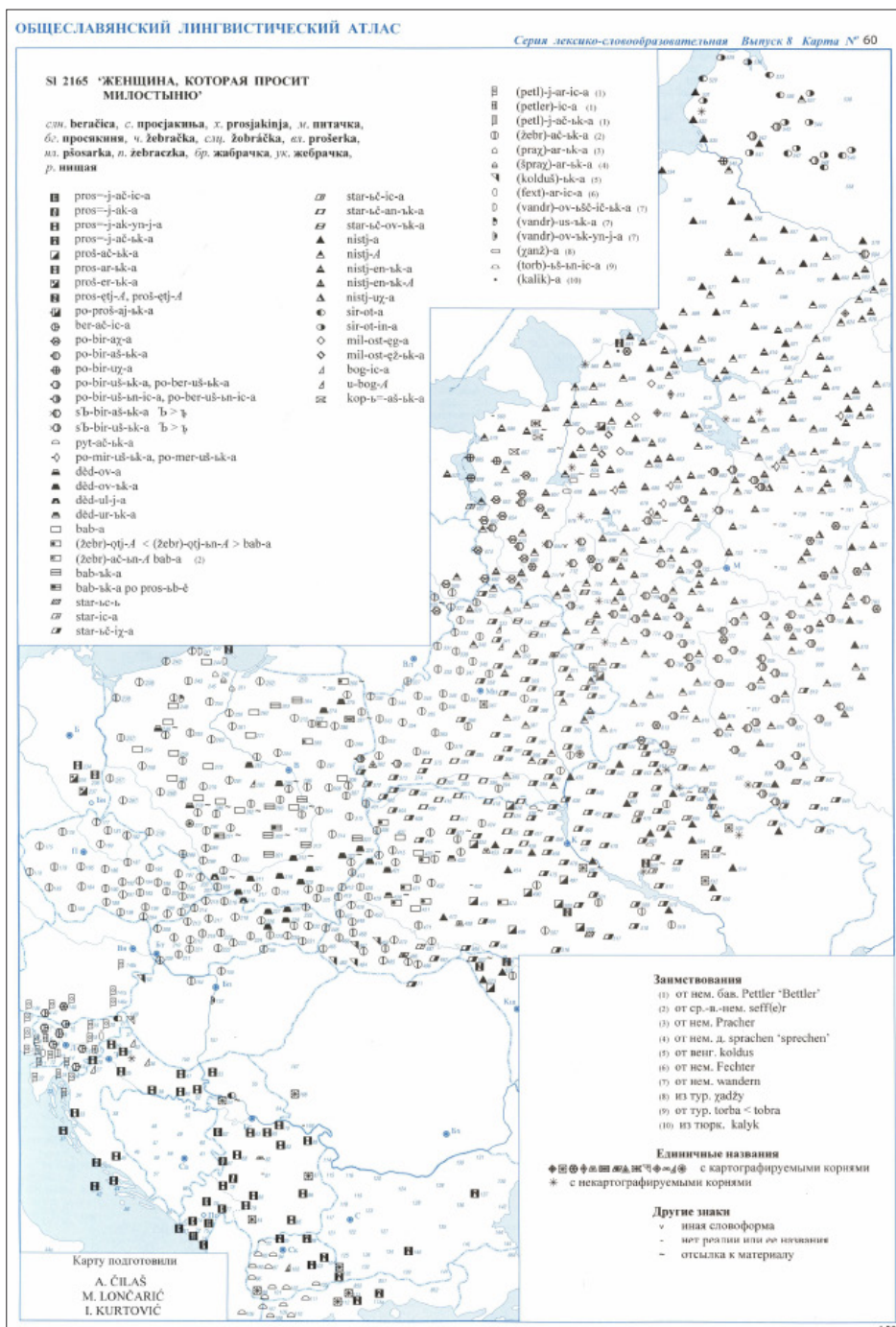
U leksičkom svesku *Zanimanja*, koji je tiskan u Poljskoj, suautor je karte 60 »žena koja prosi milostinju« (OLA LS 8 2003:152–153).

[illegible]

20

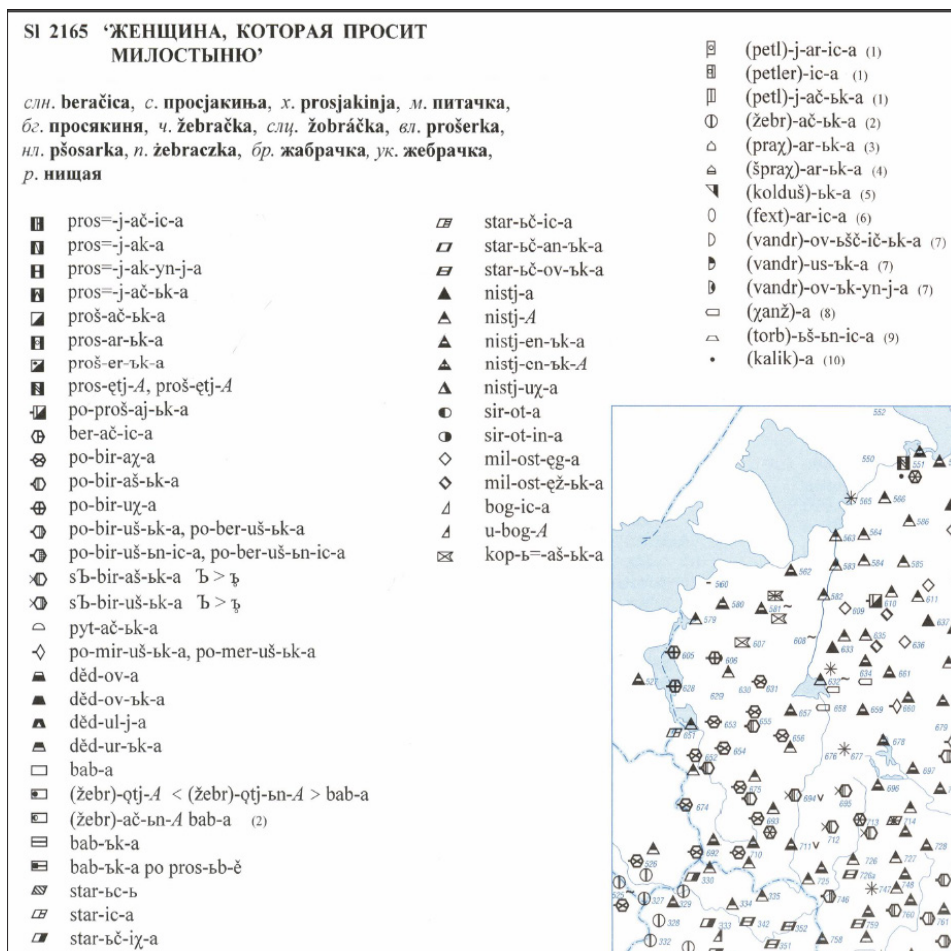
- 1 'pekjarica
- 2 pé:kjarca
- 3 'pietlærca
- 4 pè:kjarca
- 5 'pię:tlærca,
'fię:χtærca
- 6 'pejtlerca
- 7 beračí:ca
- 8 biračí:ca
- 9 bæræčí:ca
- 10 bera'c'i:ca
- 11 pət'l̥a:čka
- 12 'pietl̥arca
- 13 pət'l̥a:čka
- 14 piétlarca
- 15 bera'čica
- 16 beračë:ca
- 17 'pɛ:klerca
- 18 'pa:ɪklerca,
'fa:ɪχtarca
- 19 'pi:klarca
- 20 'petlarca
- 21 si'rɔʊt̥a
- 22 'petl̥arica
- 23
- 24 'petjarica
- 25–26 'petl̥arica
- 27 bogĩ:ca
- 28 pros'jakina
- 29 pros'jakiń̩a
- 30 prosjã:kiń̩a,
frè:ntarica
{(frent)-ar-ic-a}

Isječak indeksa karte 60. Sl 2165 »женщина, которая просит милостыню«
 (suaustorstvo s A. Čilaš i I. Kurtović) u kojem je vidljiva i građa iz hrvatskih
 punktova OLA (OLA LS 8 2003:152).

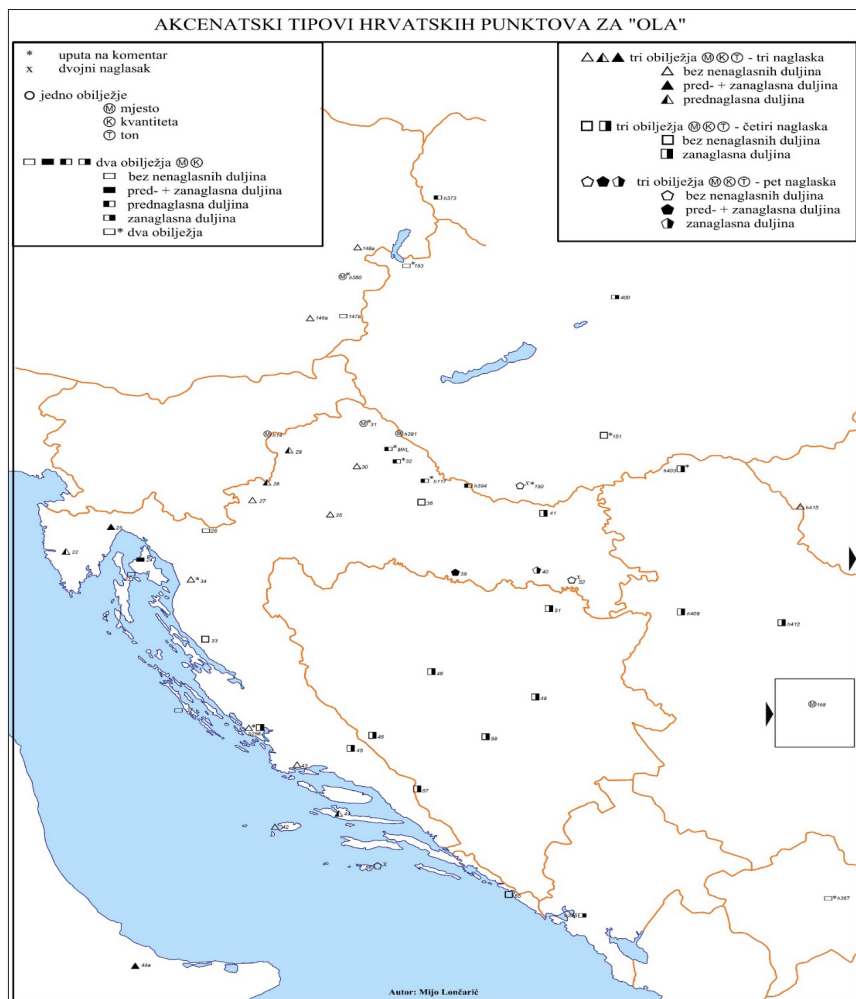
Karta 60. SI 2165 »женщина, которая просит милостыню«
 (suautorstvo s A. Čilaš i I. Kurtović) (OLA LS 8 2003:153).

U građi karte »Prosjakinja« vide se, među ostalima, nazivi u hrvatskim punktovima, npr.: *p'etjarica* u Dobrinju (p. 24), *bog'i:ca* u Domagoviću (p. 27), *prosjā'kiña* i *frè:ntarica* u Cubincu (p. 30), *bog'i:ca* u Virju (p. 32), *prosjakiña* u Magića Mali (p. 39), *piè:tłaryca* u Stinjakima u Austriji (p. 146a)...

Legenda karte 60. Sl 2165 »женщина, которая просит милостыню«
 (suautorstvo s A. Čilaš i I. Kurtović) (OLA LS 8 2003:153).

Budući da je riječ o leksičkoj karti, legenda je tu drukčija. Ona pokazuje koliko su Lončarić i suautorice utvrdili naziva za prosjakinju i njihovih inačica, te brojnih neslavenskih korijena.

Lončarić 2019, u prilogu.

Lončarić je na posebnoj karti obradio akcenatske tipove hrvatskih punktova za OLA. Premda je hrvatskih punktova u OLA malo, oni su reprezentativni, što se vidi i u njihovim naglasnim tipovima: tu su govori od jednonaglasnih do peteronaglasnih, s nenaglašenim dužinama i bez njih, te s označenim relevantnim obilježjima kao što su mjesto naglasaka, kvantiteta i ton. Navodimo nekoliko primjera: p. 22 Žminj – tronaglasni govor s prednaglasnom dužinom; p. 24 Dobrinj – dvonaglasni govor s prednaglasnom i zanaglasnom dužinom; p. 31 Prelog – jednonaglasni govor s relevantnim mjestom naglasaka; p. 41 Valpovo – četveronaglasni govor starijega tipa sa zanaglasnom dužinom; p. 56 Lastovo – peteronaglasni

govor bez nenaglašenih dužina. I ova naoko jednostavna karta pokazuje koliko je kartografski prikaz 'rječit' u temi koju obrađuje, odnosno koliko bogatstvo podataka može donijeti jedna karta.

Kao osobito važan Lončarićev doprinos ističemo ponovno istraživanje punkta OLA 34 Brinje. Naime, rukopisna građa OLA iz toga punkta, prikupljena pred više desetljeća (B. Finka 1972.) bila je izgubljena pa su atlasi OLA izlazili uglavnom bez podataka iz toga hrvatskoga punkta ili, iznimno, s podatcima koji su se mogli pronaći u fonološkom opisu toga govora. Kako bi se popunila ta praznina, Lončarić je obavio ponovno istraživanje govora Brinja prema Upitniku OLA, što znači da je prikupio odgovore na 3454 pitanja, osiguravši time ponovnu zastupljenost podataka iz punkta Brinje u budućim svescima OLA (ako ih bude).

BRINJE OLA X.2017. N.L. ✓

ggy. Brinja

Сет. 9. IV. 018.

W. 6. 2. 17

PL. 3454-11-156	Вопрос OLA в алфавитном порядке	V	×	×	Ответ в литературном языке
L	ТЕМАТИЧЕСКАЯ ЧАСТЬ I. Животный мир ■ животное /o. n./ ■ зверь – звер – zwierze ■ зvěř /genus/ ■ zwier – zwier – zwierz ■ zvěř (zvěř)	V0001			zvijer 'grabežljivi sisavac' f
FM	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0002			zvijer f
M	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0003			zvijeri
F (Sm)	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0004			divlji
F	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0005			šrna
FPM	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0006			ječen
PM	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0007			ječena
PM	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0008			ječeni
P	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0009			ječena
FP	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0010			vuč
P	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0011			vuč
M	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0012			vuč
P	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0013			vuč
P	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0014			vuč
SI	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0015			lišica
SI	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0016			lišica
SI	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0017			lišica
SI	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0018			lišica
F	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0019			medvjed
SI	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0020			medvjed
SI	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0021			medvjedica
F	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0022			medvjed
LSI	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0023			veverica
F	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0024			tvor
LSI	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0025			lišica
F	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0026			lišica
F	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0027			ječ
FP	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0028			ječ
PM	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0029			zeca
M	■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./ ■ divka (z) /o. n./	V0030			zeču

ā → ā + ā

Mijo Lončarić: rukopisna građa iz punkta OLA 34 Brinje,
istraženo 2017. – 2018. god.

Za projekt LinGeH, koji ćemo spomenuti kasnije, Lončarić je napravio i opis brinjskoga govora. Budući da je brinjski govor opisan i pred 50-ak godina, zanimljiva je situacija u kojoj smo dobili mogućnost usporedbe stanja govora danas u odnosu na ono od prije 50 godina.

Redoviti tjedni sastanci hrvatskih članova OLA u zagrebačkoj Kovačićevoj ulici do pandemije korone i do rata u Ukrajini godinama su okupljali hrvatske članove OLA. Na njih je dolazio i Mijo Lončarić, pravio je planove, radio, ali se uz to uvijek šalio, pripovijedao anegdote te podizao atmosferu. Redovito je prisustvovao i godišnjim radnim sastancima OLA u raznim slavenskim zemljama.

Hrvatski jezični atlas (HJA)

Drugi veliki geolingvistički projekt, kojemu je Lončarić posvetio najviše svojega rada, istraživanja, vremena, bio je Hrvatski jezični atlas.

Predviđena mreža punktova HJA obuhvaća oko 400 punktova, od kojih oko 300 u Hrvatskoj te oko 100 izvan nje. Lončarić je, poznavajući situaciju na terenu, kroz godine oblikovao tu mrežu dodavajući u prvotno zamišljen popis nove punktove ili zamjenjujući jedne punktove drugima, ovisno o dijalektološkim ili izvanjezičnim razlozima.

Velik je broj punktova istražen, i ta je rukopisna građa pohranjena u Institutu za hrvatski jezik.

INSTITUT ZA HRVATSKI JEZIK I JEZIKOSLOVLJE

HRVATSKI JEZIČNI ATLAS

U P I T N I K

Mjesto: _____
Istraživač: _____
Datum: _____

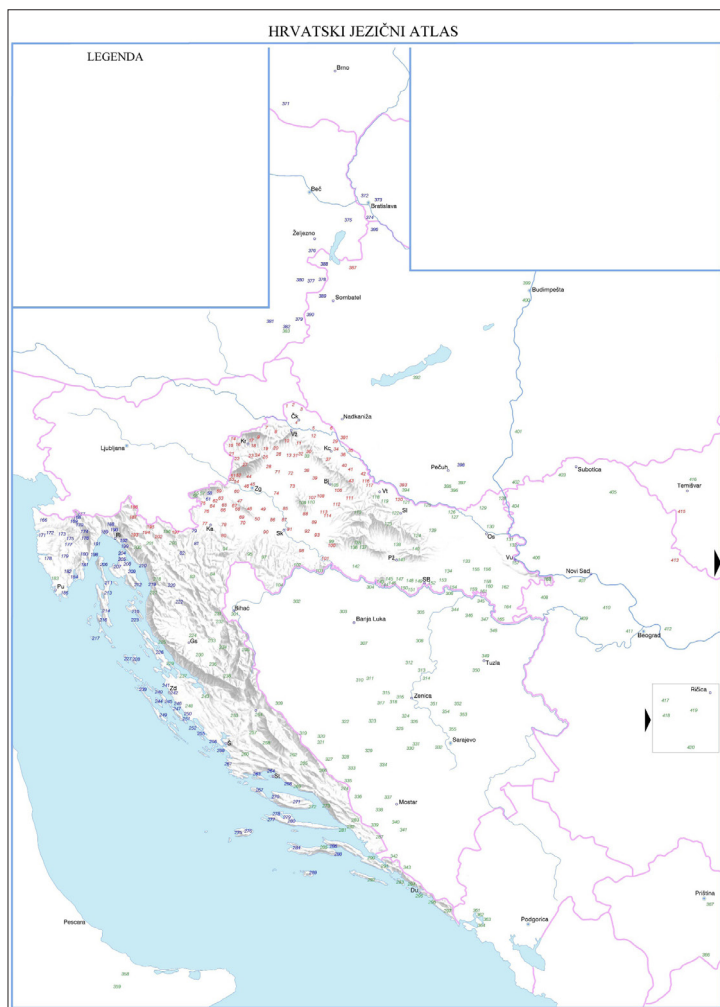
Z A G R E B
(red. 1997.)

Naslovnica Upitnika za Hrvatski jezični atlas.

Upitnik za HJA obuhvaća 2097 pitanja, s potpitanjima nešto više od 2100.

Predviđena transkripcija u osnovi slijedi tradicionalnu hrvatsku dijalektološku transkripciju, s nekim izmjenama.

Planirajući izradu atlasa, Lončarić je zamislio te dao izraditi i osnovnu kartu za HJA, na kojoj su svi predviđeni punktovi za HJA, u Hrvatskoj i izvan nje (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Srbija, Mađarska, Austrija, Italija, Rumunjska, Češka, Slovačka).

Osnovna karta HJA prema zamisli M. Lončarića
(iz interne korespondencije s njim).

Istražiti punkt znači popuniti Upitnik za HJA, tj. uporabom dogovorene transkripcije zabilježiti dijalektne odgovore na tražena pitanja. Riječ je o poslu za koji je predviđeno desetodnevno terensko istraživanje. Rukopisna građa u popunjenim upitnicima za HJA može se smatrati jednom od vrednije građe koja se u filologiji prikuplja. Lončarić je, sam ili sa suradnicima, na taj način istražio 21 punkt u Hrvatskoj (13 kajkavskih, 4 čakavska, 4 štokavska) te 19 punktova izvan Hrvatske. U Hrvatskoj je istražio punktove:

1. Apatovec K³
2. Cavtat Š
3. Gornja Garešnica K
4. Hlebine K
5. Jagnjedovec K
6. Kalnički Osek (Osijek Vojakovački) Š
7. Kalnik K
8. Lazina / Draganić K
9. Medveja Č
10. Peteranec K
11. Pitomača K
12. Primošten Č
13. Reka kraj Koprivnice K
14. Sopje (Podravska Slatina) Š
15. Sukošan Č
16. Križ (kraj Šenkovca) K
17. Topolovec (Zrinski Topolovac) K
18. Tribunj Č
19. Trnovac Š
20. Vaška K
21. Zajezda K

Izvan Hrvatske je istražio punktove:

1. Homok – Mađarska K
2. Bizonja (Bezenye) – Mađarska Č
3. Četar (Csatár) – Mađarska Č

³ Č = čakavski, K = kajkavski, Š = štokavski

4. Hajmaš – Mađarska Č
5. Hrvatski Židanj (Horvátzsidán) – Mađarska Č
6. Dušnok – Mađarska Š
7. Kukinjski – Mađarska Š
8. Santovo – Mađarska Š
9. Sent Pal – Mađarska Š
10. Sent Andrija – Mađarska Š
11. Serdahel – Mađarska K
12. Tukulja – Mađarska Š
13. Bajngrob (Weingraben) – Austrija Č
14. Čemba (Schandorf) – Austrija Č
15. Hrvatski Grob (Chorvátsky Grob) – Slovačka Č
16. Novo Selo (Devínska Nová Ves) – suautor Č
17. Jevišovka (Frieľištof / Frölichdorf) – Češka Č
18. Karaševo – Rumunjska Š
19. Boka (Banat) – Srbija K

Kao i za OLA, i u radu na HJA bilo je odlučeno da se napišu fonološki opisi punktova. Fonološki opisi sinkronijski su i dijakronijski opisi fonologije mjesnih govora napravljeni u vrlo strogoj i konciznoj formi, s unaprijed zadanom strukturom. Oni donose opis temeljne, fonološke razine svakoga atlasnoga punkta. Sasvim praktično, u radu na atlasu, opisi daju rješenja za fonetsko-fonološke teškoće na koje se nailazi pri interpretaciji građe iz upitnika. Kako je u HJA riječ o većem broju punktova, koji, k tomu, nisu svi bili istraženi (a nisu ni do danas), odlučeno je da se počne s fonološkim opisima čakavskih punktova. Glavni je urednik planirane knjige bio M. Lončarić, a ujedno je bio i suautor 14 opisa: Ogulin (s Majom Živko), Sveti Martin (s Elenom Grah Ciliga), Kraljevica (s Domagojem Vidovićem), Freljštof (s Đurom Blažekom), Novo Selo (sa Stipom Kekezom i Martinom Kuzmić), Hrvatski Grob (s Ines Virč), Veliki Botištof (s Đurom Blažekom), Čemba (s Đurom Blažekom), Bajngrob (s Đurom Blažekom), Hajmaš (s Ankicom Čilaš Šimpraga), Jandrof (sa Stipom Kekezom), Koljnof (s Majom Živko), Hrvatski Židanj (sa Stipom Kekezom) i Četar (sa Stipom Kekezom). Kako se vidi, najveći je broj Lončarićevih opisa iz Gradišća.

Spletom okolnosti, čakavski fonološki opisi nisu objavljeni kao knjiga. Dio je njih, koji su bili potpuno dovršeni, objavljen u *Hrvatskom dijalekto-loškom zborniku* 19 (109–236), možda je poneki opis objavljen još ponegdje,

ostali čekaju povoljniji trenutak. Slično je i s Hrvatskim jezičnim atlasom – nadamo se da će se rad na tom projektu obnoviti te da će i hrvatski jezik dobiti svoj toliko potreban atlas. Ovdje možemo citirati Miju Lončarića, koji objavljivanje Hrvatskoga jezičnog atlasa smatra najvažnijim zadatkom jezikoslovne kroatistike jer je »za hrvatski narod s jezičnoga gledišta (...) najvažnije pokazati područje prostiranja, prije nego što ti jezični dokazi nestanu. (...) Atlasom se na najsustavniji, najzorniji i najbrži način mogu dobiti najvažnija saznanja o nekom jeziku, upravo njegovim narodnim govorima, obilježjima i prostiranju.« (Lončarić 1998:13).

Lingvistička geografija Hrvatske u europskome okružju (LinGeH)

Posljednji veliki projekt na kojem je Lončarić aktivno djelovao, ponajprije kroz terenska istraživanja, jest LinGeH. Riječ je o projektu Hrvatske zaklade za znanost (2020. – 2024.). Voditelj mu je na početku bio akademik Goran Filipi, koji je 2021. godine iznenada preminuo, poslije čega je vođenje projekta preuzela dr. Dunja Brozović Rončević. Zamišljen je kao projekt koji okuplja većinu hrvatskih geolingvističkih aktivnosti, pa je tako postao i aktualan »modus vivendi« za hrvatsku sastavnicu Općeslavenskoga lingvističkog atlasa.

Premda nije riječ o jezičnom atlasu, LinGeH ima elemente atlasne metodologije. Ima svoj upitnik, razrađenu dijalektološku transkripciju, mrežu punktova, na temelju čega su se obavljala terenska istraživanja, te osnovnu kartu. Na projektu su izrađivani i opisi govora iz zadane mreže, što na stanovit način odgovara fonološkim opisima projekata OLA i HJA.

Lončarić je za taj projekt istražio 4 štokavska punkta:

Gibarac (hrvatski govor u Srbiji, u Srijemu, 2000.)

Velika (punkt na obroncima Papuka kraj Požege, 2020. – 2021.)

Velika Pisanica (punkt na obroncima Bilogore kraj Bjelovara, 2022.)

Voćin (punkt podno Papuka kraj Slatine, 2021.).

Napisao je, sam ili u suautorstvu, šest opisa ranije istraženih govora:

Brinje (lički čakavski govor, 2022.)

Dugo Selo (kajkavski turopoljsko-posavski govor, 2021.)

Hlebine (kajkavski podravski govor, 2020.)

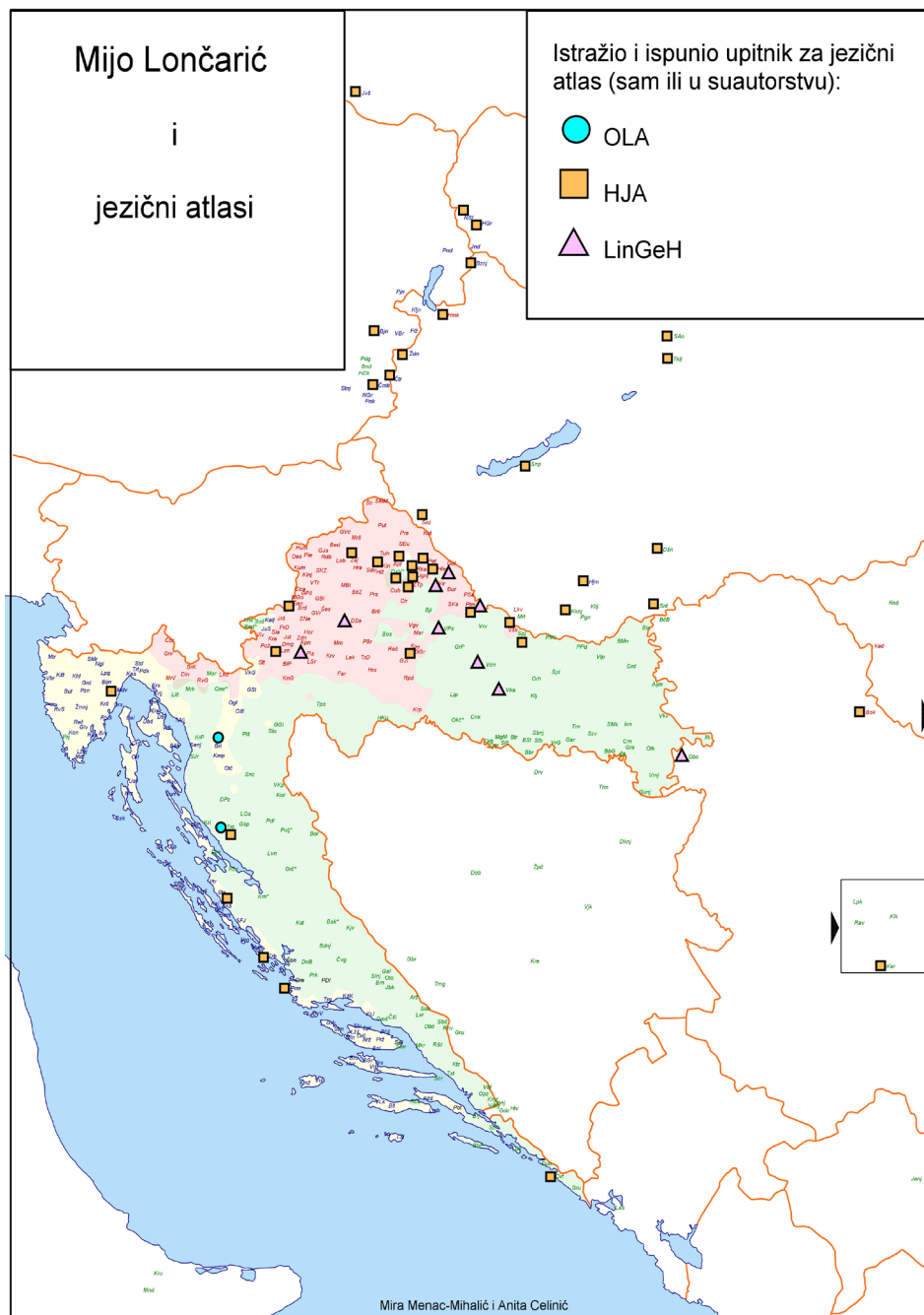
Pisarovina (kajkavski vukomeričko-pokupski govor, 2021.)

Pitomača (prijelazni kajkavsko-štokavski govor u Podravini, 2021.)

Virje (kajkavski podravski govor, 2020.).

Izdvajamo opis brinjskoga govora. Budući da je brinjski govor opisivan i pred 50-ak godina, dobivena je mogućnost usporedbe stanja govora danas u odnosu na ono od prije 50 godina, odnosno odgovor na pitanje koje su se inovacije razvile u tom razdoblju. Mijo Lončarić to ističe u opisu. U istraživanju koje je napravljeno prije sedam godina nalazi dva podsustava, od kojih je stariji, jezičnodijakronijski gledano, gotovo stariji od sustava koje su zabilježili istraživači 60-ih i 70-ih godina. Konkretno, stariji podsustav (stariji govornici) koji Lončarić nalazi 2017. godine tronaglasan je, a noviji (govornici srednje i mlađe generacije) četveronaglasan, kao npr. u Moguševim zapisima iz 1966. god. Zanimljivo je, na primjer, i to da stariji govornici čuvaju završno *-m* u relacijskim morfemima, a srednji i mlađi ga mijenjaju u *-n*.

Na kraju, umjesto zaključka, mislimo da je članak o geolingvističkoj temi prigodno završiti kartom. Posluživši se upravo Lončarićevom podlogom za HJA (koju smo modificirale), kartom prikazujemo atlasna istraživanja dr. Mije Lončarića, odnosno punktove u kojima je popunio atlasne upitnike i/ili napisao opise govora: krugovi za OLA, kvadrati za HJA, trokuti za LINGEH. Napominjemo da u ovaj naš članak, pa ni na kartu, nisu ušla Lončarićeva neatlasna istraživanja organskih govora, na primjer istraživanje govora Trsta, Žepča i sl.

OLA: Trnovac, Brinje

HJA (od sjevera prema jugu): Jevišovka u Češkoj;

Novo Selo, Hrvatski Grob u Slovačkoj;

Bajngrob, Čemba, Četar u Austriji;

Bizonja, Homok, Hrvatski Židanj, Sent Andrija, Tukulja, Sent Pal, Dušnok, Hajmaš, Kukinj, Serdahelj u Mađarskoj;

Boka u Srbiji;

Karaševo u Rumunjskoj;

Zaježda, Kalnik, Apatovec, Kalnički Osek, Peteranec, Reka, Jagnjedovec, Hlebine, Zrinski Topolovac, Pitomača, Gornja Garešnica, Vaška, Sopje, Šenkovec, Lazina, Medveja, Trnovac, Sukošan, Tribunj, Primošten, Cavtat

LINGEH: Gibarac u Srbiji;

Hlebine, Virje, Voćin, Velika Pisanica, Velika, Dugo Selo, Pisarovina.

Pogledamo li međusobne udaljenosti krajnjih točaka njegovih istraživanja, vidimo koliko je Lončarić bio aktivan istraživač: od najsjevernije Jevišovke do najjužnijega Cavtata ima preko 1000 km, a od najzapadnije Medveje do najistočnijega Karaševa – 750 km.

Pun entuzijazma i ljubavi prema dijalektologiji i hrvatskim govorima Lončarić je prikupljao vrijedne jezične podatke pronalazeći govornike u organiziranim i planiranim dijalektološkim istraživanjima, ali i u svakoj mogućoj prilici. Njegov je život bio ispunjen konstantnim dijalektološkim planovima i akcijama. Ispitanici su mu bili ne samo oni govornici s kojima je popunjavao atlasne upitnike, nego svi s kojima se sretao, na primjer kumice na placu, izbjeglice, stanovnici staračkih domova – svakoga je dočekivalo njegovo omiljeno pitanje: »A otkud ste Vi?« I otud bi razgovor krenuo njemu najdražim, dijalektološkim stazama. Rezultati i takvih naoko kratkih i slučajnih razgovora pridonosili bi vrijednim dijalektološkim sintezama dr. Mije Lončarića.

Literatura

- Fonološki opis govora Beloga (Ankica Čilaš Šimpraga), Fonološki opis govora Luna, Fonološki opis govora Njivica, Fonološki opis govora Raba (Martina Kuzmić), Fonološki opis govora Brseća, Fonološki opis govora Dubašnice, Fonološki opis govora Krasice, Fonološki opis govora Senja, Fonološki opis govora Studene, Fonološki opis govora Ustrina (Irena Miloš), Fonološki opis govora Kraljevice (Domagoj Vidović i Mijo Lončarić), Fonološki opis govora Podkilavca (Sanja Zubčić). 2015. *Hrvatski dijalektološki zbornik* 19, 109–236.
- Ivić, Pavle i suautori. 1981. *Fonološki opisi srpskohrvatskih/hrvatskosrpskih, slovenačkih i makedonskih govora obuhvaćenih opšteslovenskim lingvističkim atlasom*. Sarajevo: ANUBiH.
- Lončarić, Mijo. 1998. »Atlas hrvatskoga jezika«. *Večernji list*, br. 12380, 8. 3. 1998., 13.
- Lončarić, Mijo. 2019. Prozodija hrvatskih punktova u Općeslavenskom lingvističkom atlasu – prilog geolingvističkim istraživanjima hrvatskoga jezika. *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 23, 81–90.
- Upitnik za Hrvatski jezični atlas, 1997. redigiran, u rukopisu.
- Upitnik OLA: *Вопросник Общеславянского лингвистического атласа*. 1965. Москва: Наука.
- OLA FG 4a: *Общеславянский лингвистический атлас. Серия фонетико-грамматическая. Выпуск 4а. Рефлексы *ъ, *ь*. 2006. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.
- OLA FG 4b: *Общеславянский лингвистический атлас. Серия фонетико-грамматическая. Выпуск 4б. Рефлексы *ъ, *ь. Вторичные гласные*. 2003. Скопје: Македонска академија на науките и уметностите.
- OLA FG 6: *Общеславянский лингвистический атлас. Серия фонетико-грамматическая. Выпуск 6. Рефлексы *е*. 2011. Москва: Российская академия наук. Институт русского языка им. В. В. Виноградова. Институт славяноведения.
- OLA LS 8: *Общеславянский лингвистический атлас. Серия лексико-словообразовательная. Выпуск 8. Профессии и общественная жизнь*. 2003. Warszawa: Instytut Języka Polskiego PAN.

Mijo Lončarić and Linguistic Atlases

Abstract

The article provides an overview of the work of Mijo Lončarić, it is illustrated by maps and other attachments that were mostly created by him.

Ključne riječi: projekt Općeslavenski lingvistički atlas, Hrvatski jezični atlas, LINGEH, karte, prilozi

Keywords: the General Slavic Linguistic Atlas project, the Croatian Language Atlas, LINGEH, maps, attachments

